

Umetnost na sto in en inovativen način

Od poezije na hologramu do tiste v krošnjah dreves

Hologram pred oči gledalca postavi virtualni objekt. Hologramska poezija pa pred gledalca postavi pesniški verz. Če bi skozenj iztegnili dlan, bi porušili njegovo virtualno podobo. To je le ena od inovativnih predstavitev umetnosti, ki jo občinstvu v pokušino vse do 6. decembra ponuja festival Kaj se dogaja z Irii. Organizator festivala je inštitut z enakimi kratkimi, ki pomenijo inspiracijo, raziskovanje, inovacijo in umetnost.

Živimo v času, ko se tudi poezija izrablja za določene namene. Zato so organizacijski aktivisti festivala s projektom Hologramska poezija želeli opozoriti na subtilnost, pomembnost poezije. »Kakršenkoli dotik, ki je lahko tudi v smislu oskrunitve poezije, pomeni, da ves koncept poezije pade. Če se dotaknemo holograma, podremo ta koncept. Poezijo moramo občudovati od daleč in se zavedati, da ona živi lastno življenje, ki je ločeno od bralčeve in avtorjeve zavesti,« je pojasnila Glorjana Veber, direktorica Inštituta Irii.

Komu pripada literatura?

Glorjana Veber je pojasnila, da je želja sodelujočih ves čas, da kot pesniki in literati ponudijo nekaj novega in da literaturo povezujejo z drugimi umetnostmi. Ustvarjalna polja Inštituta Irii določata predvsem dve področji. Prvo je umetnost situacij, v okviru katere izvajajo literaturo situacij. To pomeni, da literatura ob nepričakovanem času vstopa na neobičajna mesta. S tem se aktivisti Irii sprašujejo, komu pripada literatura, komu je namenjena, hkrati pa jo skušajo čim bolj približati ljudem.

Druga rdeča nit inštituta je socialna kultura. Pomeni sistematično povezovanje sociale s kulturo in z gospodarstvom. Povezav med omenjenimi področji je namreč premalo, medtem ko se razmere v kulturi vsako leto slabšajo, je

pojasnila direktorica omenjenega inštituta in festivala.

Med naravo in tehnologijo

Med novostmi letošnjega festivala je poleg že omenjene Hologramske poezije še Obogatena poezija. Gre za to, da se ljudem na zaslonu mobilnega telefona izpiše pesem, če se z njim približajo posebnemu markerju na panoju, kjer je sicer zapisan le en verz. Ta tehnološki čudež se zgodi po zaslugi AR-tehnologije, ki deluje po principu markerja in ne QR-kode.

Posebno izkušnjo za ljubitelje poezije na primer ponuja Šepet krošnje. Tega lahko doživijo v drevesni hiši v Mestnem gozdu Celje. Hiša je namreč z inštalacijo prežeta s poezijo slovenskih pesnikov in ponuja izkušnjo pesmi v krošnjah gozda.

Nadgradili uspešne zgodbe

Festival prinaša tudi številne nadgrajene projekte Inštituta Irii iz preteklih let. Gre za obvestila poezije, ki ljudi presenetijo na nakupovalnem vozičku in jih spodbujajo, da nadaljevanje pesmi poiščejo v pesniški zbirki. Pa za Zlato kletko, inštalacijo hišic na stojalih, ki mimoidoče vabijo, da s slušalkami prisluhnejo poeziji. In tudi za projekt Vzemi svoj verz, pri katerem skulptura lesene knjige ljudem omogoča, da s seboj vzamejo delo enega od 16 slovenskih pesnikov. Festival, ki ga med drugim podpira Javna agencija RS za knjigo, pa v teh dneh v knežje mesto prinaša še številne umetniške inštalacije, gledališke predstave, delavnice, seminar, filmske projekcije in še mnogo več.

TINA STRMČNIK

Foto: SHERPA

Festival Kaj se dogaja z Irii raznovrstno umetnost letos občinstvu ponuja na različne inovativne načine na več kot 70 dogodkih, kjer združuje več kot 80 slovenskih avtorjev. Od leta 2007 so pod

okriljem inštituta pripravili že več kot 700 projektov v Sloveniji, a tudi v številnih tujih državah. »Služimo poeziji in si je ne lastimo. Poezija nas uči, da v tem svetu odpiramo nova obzorja,« je eno od sporočil dogodkov v sklopu festivala povzela Glorjana Veber.

V hologramih, ki zaživijo na Krekovem trgu, so prikazane pesmi šestih avtorjev – Aleša Debelaka, Katje Gorečan, Aljaža Koprivnikarja, Ferija Lainščka, Borisa A. Novaka in Glorjane Veber.